

BÀI 13

HOẠT ĐỘNG SẢN XUẤT

CỦA NGƯỜI DÂN Ở ĐỒNG BẰNG BẮC BỘ

1. Vựa lúa lớn thứ hai của cả nước

Nhờ có đất phù sa màu mỡ, nguồn nước dồi dào, người dân có nhiều kinh nghiệm trồng lúa nên đồng bằng Bắc Bộ đã trở thành vựa lúa lớn thứ hai của cả nước.

Để có được những hạt gạo ngon, người nông dân đã phải mất nhiều công sức trên đồng ruộng.

– *Quan sát các hình dưới đây, em hãy kể các công việc phải làm trong việc sản xuất lúa gạo.*

Ngoài lúa gạo, người dân nơi đây còn trồng ngô, khoai, cây ăn quả, nuôi gia súc, gia cầm, nuôi và đánh bắt cá, tôm. Đồng bằng Bắc Bộ là nơi nuôi lợn, gà, vịt vào loại nhiều nhất nước ta.

Hình 1. Làm đất

Hình 2. Gieo mạ

Hình 3. Nhổ mạ

Hình 4. Cấy lúa

Hình 5. Chăm sóc lúa

Hình 6. Gặt lúa

Hình 7. Tuốt lúa

Hình 8. Phơi thóc

2. Vùng trồng nhiều rau xứ lạnh

Đồng bằng Bắc Bộ có mùa đông lạnh kéo dài từ 3 đến 4 tháng. Trong thời gian này, nhiệt độ thường giảm nhanh mỗi khi có các đợt gió mùa đông bắc thổi về.

– Quan sát bảng số liệu dưới đây, em hãy cho biết Hà Nội có mấy tháng nhiệt độ trung bình dưới 20°C ? Đó là những tháng nào ?

Tháng	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Nhiệt độ ($^{\circ}\text{C}$)	17	17	20	24	27	28	29	28	27	25	21	18

Bảng số liệu về nhiệt độ trung bình tháng ở Hà Nội

Vào các tháng mùa đông, nhiệt độ hạ thấp tạo điều kiện thuận lợi cho việc trồng các loại rau xứ lạnh. Đồng bằng Bắc Bộ là vùng trồng nhiều rau xứ lạnh. Nhờ đó, nguồn thực phẩm của người dân thêm phong phú và mang lại giá trị kinh tế cao.

– Em hãy kể tên các loại rau xứ lạnh được trồng ở đồng bằng Bắc Bộ.

Nhờ có đất phù sa màu mỡ, nguồn nước dồi dào, người dân có nhiều kinh nghiệm trong sản xuất nên đồng bằng Bắc Bộ đã trở thành vựa lúa lớn thứ hai của cả nước. Đây cũng là vùng trồng nhiều rau xứ lạnh, nuôi nhiều lợn và gia cầm.

CÂU HỎI

1. Kể tên một số cây trồng, vật nuôi chính của đồng bằng Bắc Bộ.
2. Vì sao lúa gạo được trồng nhiều ở đồng bằng Bắc Bộ ?
3. Em hãy nêu thứ tự các công việc trong quá trình sản xuất lúa gạo của người dân đồng bằng Bắc Bộ.

BÀI 14

HOẠT ĐỘNG SẢN XUẤT CỦA NGƯỜI DÂN Ở ĐỒNG BẰNG BẮC BỘ (Tiếp theo)

3. Nơi có hàng trăm nghề thủ công truyền thống

Người dân đồng bằng Bắc Bộ có tới hàng trăm nghề thủ công khác nhau, nhiều nghề đạt trình độ tinh xảo, tạo nên những sản phẩm nổi tiếng trong và ngoài nước như lụa Vạn Phúc, gốm sứ Bát Tràng, chiếu cói Kim Sơn, chạm bạc Đồng Sâm,...

Những nơi nghề thủ công phát triển mạnh tạo nên các làng nghề. Mỗi làng nghề thường chuyên làm một loại hàng thủ công. Ví dụ : làng Bát Tràng ở Hà Nội chuyên làm gốm, làng Vạn Phúc ở Hà Tây (nay thuộc Hà Nội) chuyên dệt lụa, làng Đồng Kỵ ở Bắc Ninh chuyên làm đồ gỗ,...

– Hãy kể tên các làng nghề và sản phẩm thủ công nổi tiếng của người dân đồng bằng Bắc Bộ mà em biết.

Để tạo nên một sản phẩm, những người thợ thủ công phải tiến hành nhiều công đoạn khác nhau. Người làm nghề thủ công giỏi được gọi là nghệ nhân.

– Quan sát các hình bên, em hãy nêu thứ tự các công đoạn tạo ra sản phẩm gốm.

Hình 9. Nhào đất và tạo dáng cho gốm

Hình 10. Phơi gốm

Hình 11. Vẽ hoa văn

Hình 12. Tráng men

Hình 13. Nung gốm

Hình 14. Các sản phẩm gốm

4. Chợ phiên

Mua, bán hàng hoá là hoạt động diễn ra tập nập nhất ở các chợ phiên. Hàng hoá bán ở chợ phần lớn là những sản phẩm sản xuất tại địa phương và một số mặt hàng đưa từ nơi khác đến phục vụ cho sản xuất và đời sống. Nhìn các hàng hoá bán ở chợ, ta có thể biết được người dân địa phương sống chủ yếu bằng những nghề gì.

Chợ phiên của các địa phương gần nhau thường không trùng nhau, nhằm thu hút được nhiều người dân đến chợ mua và bán.

*Hình 15. Cảnh chợ phiên ở làng quê đồng bằng Bắc Bộ
– Quan sát các hình trên, em hãy mô tả về cảnh chợ phiên.*

Người dân ở đồng bằng Bắc Bộ có hàng trăm nghề thủ công với nhiều sản phẩm nổi tiếng ở trong và ngoài nước. Nơi có nghề thủ công phát triển tạo nên làng nghề.

Chợ phiên ở đồng bằng Bắc Bộ là nơi diễn ra các hoạt động mua bán tập nập. Hàng hoá bán ở chợ phần lớn là các sản phẩm sản xuất tại địa phương.

CÂU HỎI

1. Kể tên một số nghề thủ công của người dân đồng bằng Bắc Bộ.
2. Em hãy kể tên các bước làm ra một sản phẩm gốm.
3. Chợ phiên ở đồng bằng Bắc Bộ có đặc điểm gì ?